

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie**

Szczecin, dnia lipca 2011 r.

**Pani
Krystyna Kurczewska
Komendant
Zachodniopomorskiej Chorągwi ZHP
Hufiec w Stargardzie Szczecińskim**

LSZ-4101-05-08/2011
P/11/166

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej ustawą o NIK, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie przeprowadziła w Zachodniopomorskiej Chorągwi Związku Harcerstwa Polskiego – Hufiec w Stargardzie Szczecińskim (zwanym dalej Hufcem Stargard) kontrolę prawidłowości wykorzystania i rozliczania dotacji ze środków publicznych na realizację zadań zleconych w latach 2009-2011 (do 30.04.).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli, podpisanym w dniu 5 lipca 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli stosownie do art. 60 ust. 1 ustawy o NIK przekazuje Komendantowi Hufca Stargard niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działania Hufca Stargard w kontrolowanym zakresie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości.

1. W okresie objętym kontrolą Hufiec Stargard – jako jednostka organizacyjna Zachodniopomorskiej Chorągwi Związku Harcerstwa Polskiego (dalej Chorągwi ZHP) - spełniał ustawowe wymogi, określone w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie² (dalej udpp), uprawniające do ubiegania się o realizację zadań publicznych. Zadania, na które otrzymał środki od jednostek administracji publicznej, mieści-

¹ Dz.U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Dz.U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536.

ły się w zakresie jego statutowej działalności³ i odpowiadały sferze zadań publicznych wyszczególnionych w art. 4 ust. 1 pkt 1, 4, 15, 16, 18, 22 i 26 udpp.

W trakcie kontroli ustalono, że od uczestników realizowanych zadań publicznych Hufiec Stargard nie pobierał żadnych opłat. Tymczasem wpis zawarty w KRS stanowi, iż przedmiotem działalności statutowej Chorągwi ZHP (w tym Hufca Stargard) była: „działalność odpłatna, tj. organizowanie przedsięwzięć związanych z działalnością w zakresie kultury fizycznej i sportu, organizowanie letniego i zimowego wypoczynku w formach wyjazdowych i w miejscu zamieszkania tak dla członków stowarzyszenia jak i osób niezrzeszonych, inicjowanie programów profilaktycznych, antyalkoholowych i przeciwdziałających uzależnieniu dzieci i młodzieży”. Nieodpłatna działalność Hufca Stargard w ww. zakresie nie była zgodna ze sposobem jej prowadzenia określonym w KRS. Stwierdzono również, że wydatki z badanych zadań zostały zaksięgowane przez Chorągiew ZHP na koncie 520-xxx – „Koszty działalności statutowej pożytku publicznego odpłatnej”, mimo nieponoszenia odpłatności przez uczestników zadań. Hufiec Stargard nie miał wpływu na sposób księgowania wydatków, ponieważ nie prowadził odrębnej księgowości, tj. nie prowadził samodzielnie ksiąg rachunkowych. Stosownie do postanowień § 6 ust. 1 pkt 2 uchwały Głównej Kwatery ZHP nr 65/2007 uprawnienia i obowiązki dotyczące prowadzenia rachunkowości w jednostce organizacyjnej samobilansującej (Chorągwi ZHP) - wynikające z art. 4 ust. 3 pkt 2 i 4-6 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości⁴ (uor) – przypisano Głównemu Księgowemu Chorągwi ZHP.

Hufiec Stargard dysponował odpowiednimi zasobami kadrowymi i rzeczowymi, by zapewnić prawidłową realizację dotowanych zadań.

W badanym okresie Chorągiew ZHP posiadała status organizacji pożytku publicznego i była wpisana do rejestru przedsiębiorców.

2. W latach 2009 - 2011 Hufiec Stargard zawarł ogółem 18 umów w sprawie wsparcia realizacji zadań publicznych⁵. Wysokość otrzymanych dotacji wyniosła w 2009 r. 822.550 zł, w 2010 r. 323.900 zł, w 2011 r. (do 30.04.) 85.000 (łącznie 1.231.450 zł), a wysokość środków wydatkowanych wyniosła odpowiednio 803.047 zł, 322.632 zł i 15.845 zł. Kwoty niewykorzystane (w 2009 r. 19.503 zł i w 2010 r. 1.268 zł) zwrócono zleceniodawcom. W roku 2009 i 2010 Hufiec Stargard zapłacił odsetki z tytułu nieterminowo zwróconych kwot dotacji (odpowiednio 17 i 16 zł).

³ określonej w Statucie Chorągwi ZHP i zgłoszonej w KRS (Nr 0000278582).

⁴ Dz.U z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

⁵ 1 zawarto z jednostką nadzorowaną przez właściwego wojewodę (z Kuratorium Oświaty w Szczecinie), 17 z jednostkami samorządu terytorialnego (z gminami Stargard Szczeciński i Kobyłanka oraz z Powiatem Stargardzkim); z wykazanej liczby 18 umów 4 zostały rozwiązane i zgodnie z zawartymi porozumieniami przyznane dotacje nie zostały Hufcowi Stargard przekazane.

Na podstawie badania 5 (z 18) umów, w których zlecono Hufcowi Stargard realizację zadań publicznych - przekazując ogółem 112.035,01 zł dotacji - stwierdzono, że oferty Hufca Stargard spełniały wymogi określone w art. 14 udpp. Dotowane zadania realizowane były w terminach wynikających z umów.

NIK stwierdziła, że w przypadku 3 umów doszło do nieprawidłowego wykorzystania dotacji przekazanych na realizację zadań publicznych, co polegało na kwalifikowaniu do rozliczenia wydatków niezwiązanych bezpośrednio z zakresem rzeczowym zadania określonym w ofercie. Badanie dowodów źródłowych dokumentujących poniesione wydatki w ramach realizacji 5 umów wykazało, że:

a) w umowie nr RS.4-02/2007 z 1.03.2007 r. (aneks nr 5 z 14.01.2009 r. i nr 6 z 20.08.2009r.) zawartej z Gminą Miastem Stargard Szczeciński:

- FV 0907240242168 z 27.07.2009 r. na kwotę 140,21 zł (za okres 25.06.-24.07.2009 r.) i FV nr 0908200219951 z 22.08.2009 r. na kwotę 265,96 zł (za okres 21.07.-20.08.2009 r.) za usługi telekomunikacyjne i abonament,
- FV nr 98/2009 z 13.08.2009 r. na kwotę 332,32 zł (za okres 08/2009) i FV nr 87/2009 z 7.07.2009 r. na kwotę 332,34 zł (za okres 07/2009) za energię ciepłą, czynsz i opłaty eksploatacyjne,
- FV 2009/08/096526/SP/2 z 31.08.2009 r. na kwotę 73,20 zł (za okres 08/2009) za monitorowanie sygnałów alarmowych

sfinansowano z dotacji (łącznie 1.144,03 zł) mimo, iż program zadania realizowany miał być w okresie styczeń-czerwiec i wrzesień-grudzień 2009 r.;

b) w umowie nr TO/KF/4333/02/09 z 23.01.2009 r. zawartej z Powiatem Stargardzkim:

- FV 2009/07/096334/SP/2 z 31.07.2009 r. na kwotę 73,20 zł (za okres 07/2009) za monitorowanie sygnałów alarmowych,
- FV nr 114/08/09 z 10.08.2009 r. na kwotę 269,28 zł (za okres 07/2009) za energię ciepłą, elektryczną, wodę, ścieki i wywóz nieczystości;

sfinansowano z dotacji (łącznie 342,48 zł) mimo, że program zadania realizowany miał być z wyłączeniem okresu wakacji szkolnych;

c) w umowie nr 3/2010 z 17.02.2010 r. zawartej z Gminą Kobylanka:

- kwota 1.000 zł stanowiąca koszty audytu za 2009 rok (nota księgowa wystawiona przez Chorągiew ZHP nr 219/KCh ZHP/2010 z 22.07.2010 r.) została rozliczona z dotacji mimo, że audyt ten dotyczył roku 2009, a dotacja dotyczyła zadania na rok 2010.

Dokumenty księgowe pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym sprawdzał Szef Biura; zatwierdzały do wypłaty dwie upoważnione osoby – Skarbnik i Komendant Hufca Stargard.

Stosownie do przepisu art. 169 ust. 1 i art. 252 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁶ dotacje - udzielone z budżetu państwa lub jednostki samorządu terytorialnego - wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem podlegają zwrotowi wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych w terminie 15 dni od dnia stwierdzenia ww. okoliczności.

Kwoty wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem wyniosły ogółem 2.486,51 zł, co stanowiło 2,22% badanych dotacji.

3. W badanym okresie Hufiec Stargard składał sprawozdania z realizacji zadań publicznych w terminach wynikających z umów zawartych z organami administracji publicznej, zgodnie ze wzorami określonymi odpowiednio w rozporządzeniach Ministra Pracy i Polityki Społecznej: z dnia 27 grudnia 2005 r.⁷ i z dnia 15 grudnia 2010 r.⁸ Dane zawarte w ww. sprawozdaniach wynikały z ewidencji finansowo - księgowej prowadzonej przez Chorągiew ZHP. W księgach rachunkowych wyodrębniono wydatki sfinansowane z otrzymanych dotacji w sposób umożliwiający identyfikację poszczególnych operacji księgowych, zgodnie z postanowieniem art. 16 ust. 5 udpp.

W przypadku wszystkich kontrolowanych zadań Hufiec Stargard informował o ich dofinansowaniu przez zleceniodawców zgodnie z wymogami zawartych umów.

4. Na podstawie udzielonych pełnomocnictw⁹ Komendant Hufca Stargard - działając łącznie ze Skarbnikiem Hufca Stargard upoważnieni byli do zaciągania zobowiązań finansowych do wysokości 10.000 zł. Stwierdzono, że kwoty zobowiązań wynikające z niżej wymienionych dokumentów przekraczały kwotę określoną w otrzymanych pełnomocnictwach:

- faktura nr 7/M/2010 z 18.07.2010 r. na kwotę 41.160 zł za wyżywienie i zakwaterowanie uczestników (umowa nr III/D/03/10 z dn. 21.06.2010 r.),

⁶ Dz.U. Nr 157, poz. 1240 ze zm. obowiązującej od 1 stycznia 2010 r. Do rozliczenia dotacji za 2009 r. mają zastosowanie przepisy art. 190 w związku z art. 145 ust. 1 i ust. 5 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.).

⁷ w sprawie wzoru oferty realizacji zadania publicznego, ramowego wzoru umowy o wykonanie zadania publicznego i wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania (Dz.U. Nr 264, poz. 2207), uchylone z dniem 18.01.2011 r.

⁸ w sprawie wzoru oferty i ramowego wzoru umowy dotyczących realizacji zadania publicznego oraz wzoru sprawozdania z wykonania tego zadania (Dz.U. z 2011 r. Nr 6, poz. 25).

⁹ nr 01/2009 z dnia 07.01.2009 r., nr 21/2009 z dnia 28.08.2009 r., nr 1/2010 z 04.01.2009 r., nr 22/2010 z dnia 06.10.2010 r., nr 05/2010 z dnia 20.12.2010 r., nr 16/2011 z dnia 18.04.2011 r. /udzielonych przez Komendanta Chorągwi ZHP i Skarbnika Chorągwi ZHP/.

- faktura nr 02/08/2009 z 7.08.2009 r. na kwotę 12.000 zł za wyżywienie grupy w terminie 30.07.-10.08.2009 r. (umowa nr RS.4-04/2007 z 01.03.2007 r. i aneks do umowy z 5.01.2009 r.),
- faktura nr FV/0493/09 z 18.09.2009 r. na kwotę 24.000 zł za zakup 12 notebooków do realizacji zadania (umowa nr RS.4-02/2007 z 1.03.2007 r. oraz aneks do umowy nr 6 z 20.08.2009 r.),
- umowa nr 01/KH/SRŚ/2009 z 2.02.2009 r. zawarta w wyniku przeprowadzonego przetargu na łączną kwotę 72.976,40 zł brutto; stwierdzono ponadto, że umowę oraz aneks podpisała jednoosobowo – tj. bez współdziałania Skarbnika Hufca Stargard - Komendant Hufca Stargard.

Pełnomocnictwo Komendanta nr 19/2011 z dnia 1.07.2011 r. (ważne do 31.12.2011 r.) upoważnia do zaciągania zobowiązań bez ograniczenia kwoty.

5. Polityka rachunkowości przyjęta na podstawie Uchwały Komendy Chorągwi ZHP nr 4/2010 r. z dnia 10.03.2010 r. była dostosowana do wymogów zawartych w art. 10 ust. 1-2 uor. Stwierdzono jednak, że na wszystkich 56 zbadanych źródłowych dowodach księgowych (oryginałach lub kopiach) nie było wskazania miesiąca księgowania oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacji Wn/Ma), o czym stanowi art. 21 ust. 1 pkt 6 uor. Wynikało to z faktu, iż Hufiec Stargard nie prowadził samodzielnie ksiąg rachunkowych, a Chorągiew ZHP nie przekazywała tych danych Hufcowi Stargard. Nie uregulowano również kwestii miejsca przechowywania oryginałów dokumentów księgowych, wskutek czego część z nich była przechowywana w Hufcu Stargard, a część przekazano do Chorągwi ZHP. W związku z uzyskaniem dotacji na realizację zadania publicznego Hufiec Stargard był zobowiązany do prowadzenia rachunkowości zgodnie z ustawą - stosownie do art. 2 ust. 1 pkt 7 uor.

6. W analizowanym okresie Hufiec Stargard zorganizował 1 przetarg nieograniczony na wykonanie i dowóz kanapek gotowych do szkół stargardzkich. Umowę nr 01/KH/SRŚ/2009 z 2.02.2009 r. na łączną kwotę 72.976,40 zł brutto zawarto na okres od 2.02. do 18.12.2009 r. Dnia 30.12.2009 r. zawarto do ww. umowy aneks zmieniający termin zakończenia umowy z 18.12.2009 r. na 29.01.2010 r. (przedłużenie o 42 dni).

NIK stwierdziła, że aneks podpisano po terminie obowiązywania umowy. Ponadto umowę przedłużono wbrew postanowieniom art. 144 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (dalej pzp)¹⁰, który stanowi, że zakazuje się istotnych zmian postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wy-

¹⁰ Dz.U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

boru wykonawcy, chyba że zamawiający przewidział możliwość dokonania takiej zmiany w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz określił warunki takiej zmiany. Umowę oraz aneks podpisał Komendant Hufca Stargard.

Ustalono ponadto, że Hufiec Stargard nie zamieścił ogłoszenia o umowie niezwłocznie po jej zawarciu (wymóg art. 95 ust. 1 pzp) oraz nie sporządził terminowo rocznego sprawozdania o udzielonych zamówieniach w roku 2009 (wymóg art. 98 pzp). Ogłoszenie w Biuletynie Zamówień Publicznych zamieszczono 30.06.2011 r., tj. w trakcie trwania kontroli. W tym samym dniu sporządzono zaległe sprawozdanie o udzielonych zamówieniach.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje o:

- 1. Zwrot właściwym organom administracji publicznej kwot dotacji wydatkowanych niezgodnie z treścią ofert będących częścią zawartych umów – w wysokości ogółem 2.486,51 zł wraz z należnymi odsetkami.*
- 2. Rozliczanie dotacji na podstawie dowodów księgowych odnoszących się do zakresu rzeczowego przedmiotu umowy i określonego w ofercie.*
- 3. Wskazywanie na dokumentach źródłowych miesiąca księgowania oraz sposobu ujęcia każdego dowodu w księgach rachunkowych.*
- 4. Zamieszczanie ogłoszeń, sporządzanie sprawozdań o udzielonych zamówieniach oraz dokonywanie zmian warunków umowy o udzielenie zamówienia publicznego w sposób przewidziany w przepisach dotyczących zamówień publicznych.*

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Komendanta Hufca Stargard w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Komendantowi Hufca Stargard prawo zgłoszenia na piśmie, do Dyrektora Delegatury NIK, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.